Сабитакун Жусупбаев атындагы орто мектебинин педагогикалык жана кенже тейлөөчү кызматкерлеринин этикасынын негиздери жөнүндө

ЖОБО

Этика Кодекси

Кыргыз Республикасынын Президентинин 2001-жылдын 9- январындагы № 11 Указы менен бекитилген Кыргыз Республикасынын Президентинин 2002-жылдын

23-октябрындагы ПУ № 288 Указынын редакциясына жана Кыргыз Республикасынын мамлекеттик кызматчыларынын этикасынын негиздери жөнүндө жобосунун талаптарына ылайык

1.Жалпы маселелер

1. Мамлекеттик кызматчылардынэтикасынын негиздери жөнүндө бул Жобо Кыргыз Республикасынын Конституциясынын. «Мамлекеттик кызмат жөнүндөгү» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын негизинде иштелип чыккан. Бул Жобо педагогикалык кызматчылардын жүрүм-турумунун белгиленген нормаларынын сакталышын колдоого алуу,аларга берилген укуктардан кыянаттык менен пайдаланууусуна байланыштуу тескери көрүнүштөрдү алдын ала болтурбоо үчүн алардын иш-аракеттерине белгилүү бир чектөөлөрдү киргизүү максатын көздөйт.

   Бул Жобо Кыргыз Республикасынын бардык мамлекеттик органдарында колдонулат.

2. Мамлекеттик кызматчылардын жүрүм-турум нормалары

   Мамлекеттик кызмат жөнүндөгү Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 14- статьясына ылайык мамлекеттик кызматты өтөөгө байланыштуу жоболорго негизделет.

   Сабитакун Жусупбаев атындагы орто мектеби мамлекеттик кызматчылардын этикасынын негиздери жөнүндөгү жобону биздин мектептин өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен өзүнүн педагогикалык жана кенже тейлөөчү кызматчылар үчүн этика Кодекси кабыл алынат.

3. Бул Жободо төмөндөгүдөй түшүнүктөр пайдаланылат:

- педагогикалык кызматчынын этикасы- ал кызматчынын кызматтык жүрүм-турумун жана өз ара мамилесин жөнгө салуучу нормалардын системасы (жыйындысы);

- тартуулоо-өзкызмат абалынан пайдалануу менен аракети же аракетсиздиги үчүн ыраазычылык ирээтинде белектерди, буюмдарды кызмат көрсөтүүлөрдү алуу же берүү;

Тартуулоо коңүл ачууну уюштурууга жеңилдик берүү, санаторийлик же туристтик жол жүрүүгө жолдомо билет берүү, ремонтту калыбына келтирүүчү курулуш иштерин аткаруу түрүндө көрүнүшү мүмкүн

Тартуулоонун рыноктук баасы тартууга берилген товардын же кызмат көрсөтүүнүн товар же кызматтык рынокто сатып алынган учурдагыдай жыйынтык баасы:

Кызматтык маалымат –педагогикалык кызматчы өзүнүнкызматтык милдеттерин аткарууга байланыштуу билген жана жашыруун сыр болгон маалыматтар:

Акы төлөнүүчү иш-аракет-келишимдик негизде аткаргандыгы үчүн киши акысын алуучу ар кандай иштер;

Кызыкчылыктардын кагылышы мамлекеттик кызматчы өз иш-аракетинин натыйжасында үчүнчү тараптан тартуу алгандыгы же пайда көргөндүгү жана анын мамлекеттик органдын же айрым жарандын же бүтүндөй коомдун кызыкчылыктарына карама-каршы келгендеги кырдаал.

4.Педагогикалык кызматчылар төмөнкүлөрдү жасабоого милдеттүү:

-мамлекеттик маалыматты кыянаттык менен пайдаланууга,ошондой эле ким тарабынан болбосун андай маалыматты пайдалануусуна жол бербөөгө;

-кызыкчылыктардын кагылышына алып келүүчү максаттарды көздөбөөгө,ошондой эле тигил же бул адамга же юридикалыжакка мыйзамсызжардам көрсөтүүгө;

-мамлекеттик органдарды аткарууга милдеттендирген макулдашылбаган же ыйгарым укук берилбеген милдеттенмелерди жана убадаларды берүүгө.

-өз кызмат абалын өзүнүн жеке кызыкчылыгы үчүн,досторунун,туугандарынын же башка адамдардын кызыкчылыгындагы максатта пайдаланууга;

-өзүнүн кол алдындагы же башка адамдарга кысым көрсөтүү же мажбурлоо аркылуу өзүнө,досторуна,туугандарына,тааныштарына финансылык же башка жеңилдиктерди берүүнү талап кылууга;

Өз кызмат абалын же кызмат ордун ошондой эле өзүнүн мамлекеттик кызматына байланыштуу ар кандай ыйгарым укуктарды өзүнүн туугандарын, досторун ,жердештерин колдоо же кызматынан жогорулатуу үчүн же алардын кызыкчылыктарын башкача түрдө колдоо үчүн пайдаланууга

Педагогикалык кызматчынын укуктары менен милдеттеринин негиздери.

5.Этиканын нормаларын сактоо ар бир педагогикалык кызматчынын милдети болуп эсептелет жана анын аткаруучу милдеттеринин тиешелүү регламенти менен бекитилет.

Этикага ылайык педагогикалык кызматчы өзүнүн кызматтык милдеттерин аткарууда төмөнкүлөргө милдеттүү.

-өз иш –аракеттеринде кызыкчылыктардын кагылыштарын болтурбоого;

-өзүнө белгилүү болгон Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын бузулушу же мамлекеттик каражаттардын максаттуу эмес пайдаланышы жөнүндөгү фактылар тууралуу тийиштүү мамлекеттик органдарга билдирүүгө

-жалпы кабыл алынган адептүүлүк –этикалык нормаларды сактоого,элдердин каада-салттарына сый мамиле жасоого:

-ким тарабынан болбосун,анын ичинде ээлегенкызмат ордуна же кызмат абалына карабастан өзүнүн кызматтык иш-аркеттерине мыйзамсыз таасир этүүгө жол бербөөгө.

6.Педагогикалык кызматчы мамлекеттик органда кабыл алынган кесиптикэтика Кодексин тутууга милдеттүү,анда төмөнкүлөр чагылдырылат.

-педагогикалык кызматчынын мамлекеттик органдагы жүрүм-турум эрежелери;

-кесиптик этиканын эрежелери;

-педагогикалык кызматчынын жарандар менен болгон мамилесинин эрежелери.

Педагогикалык кызматчынын кесиптик этикасынын кодекси анын конституциялык укуктарын кысымга алууга,жеке турмушунун маселелерине кийлигишүүгө,ошондой эле ушул жобого карама-каршы келүүгө тийиш эмес.Төмөнкү айлык акы мыйзамсыз же этикага жатпаган иш-аракеттерди жасоону актабайт.

7.Педагогикалык кызматчынын кесиптик этикасынын Кодексине байланыштуу чектөөлөр.

Мамлекеттик кызматчынын төмөнкүлөргө укгу жок:

-педагогикалык илимий жана чыгармачыл иштен башка иштер менен алектенүүгө:

-жеке ишкердик кылууга ошондой эле өзүнүн кызмат абалын ар кандай түрдөгү сыйлык акы алуу менenадамдарга же юридикалык жактарга алардын ээлик кылуу ишкердигин жүзөгө ашырууга көмөк көрсөтүү үчүн пайдаланууга;

-өзү иштеген же түздөн –түз өзүнө баш ийген же контролдугунда болгон мектепте материалдык-техникалык,финансылык же маалыматтык камсыз кылуу каражаттарын, кызматтык транспорт каражаттарын, башка мамлекеттик мүлктү же кызматтык маалыматты кызматтык эмес максатта пайдаланууга;

-адамдардан же юридикалык жактардан өзүнүнкызматтык ыйгарым укуктарын аткарууга байланыштуу аракеттери же аракетсиздиги үчүн тартуу,акча же кызмат түрүндөгү сыйлык акы алууга;

-иш таштоолорго,манифестацияларга катышууга же башкача иш-аракеттери мененмамлекеттик органдардын иштешине жана мамлекеттик кызматчынын өзүнүн ыйгарым укуктарын аткаруусуна тоскоолдук кылууга ;

-өзүнүн кызматтык иш-аракеттерине байланыштуу саясий партиялардын жана диний уюмдардын иш- аракеттерине катышууга;

Педагогикалык кызматчыга баалуу белектерди алууга тыюу салынат.

Ушул Жобого ылайык кабыл алынууга тийиш болбогон тартууну алган педагогикалык кызматчы, эгерде тартуу ички ведомстволук жоболорго ылайык кабыл алынбаса, төмөнкүлөргө милдеттүү:

-тартууга алынган ар кандай буюмду берген кишиге кайтарып берүүгө же анын рыноктук баасын төлөп берүүгө;

-бузулуп калышына же башка себептерге байланыштуу кайтарып берүүгө мүмкүн болбогон учурда тийиштүү мамлекеттик уюмдун жетекчисинин кароосу боюнча ал буюмду тийиштүү уюмга өткөрүп берүүгө;

-ар кандай көңүл ачуулар,кызматтар же башка ажырагыс буюмдар үчүн белек берүүчүгө рыноктук баасынын ордун толтуруп берүүгө:

-Педагогикалык кызматчынын жооп кылып жасаган ушуга окшогон акциясы анын наркынын ордун толтуруп берүүгө;

-Мамлекттик орган педагогикалык кызматчы мамлекеттин эсебинен кабыл алган тартуудан же аны кайтарып берүү жөнүндө буйрук чыгара алат.

Педагогикалык кызматчы төмөнкү учурларда белектерди кабыл ала алат:

-бул иш-чара өзүнүн расмий ыйгарым укуктарын аткарууга байланыштуу болсо;

-ишке байланыштуу эртең мененки (түшкү же кечки) сый тамакка же жолугушууга баруу мамлекеттик кызматчынын расмий милдеттеринин бир бөлүгү болсо;

-тартуу эстелик катары же сый акы көрсөтүү иретинде берилсе;

-эгерде аны алуудан баш тартуу Кыргыз Республикасынын чет мамлекет менен мамилелеринин бузулушуна алып келе турган болсо;

9.Этика боюнча комисссия мектепте андагы иштеген педагогдордун ичинен түзүлөт.Комиссия мамлекеттик кызмат жана мамлекеттик кызматчылардын этикасы жөнүндөгү мыйзамдардын сакталышына ,мамлекеттик кызматчылардын этикалык нормаларды сакталышына туруктуу контролдук жүргүзүлөт.

10.Адамдар менен мамиле жасоодо, өзүнүн кызматтык милдеттерин аткарууда жана кызматтан тышкаркы мамилелеринде мамлекеттик кызматчы жалпы кабыл алынган жүрүм-турум эрежелерин тутууга, өзүн татыктуу алып жүрүүгө милдеттүү.

Педагогикалык кызматчы сылык –сыпаалыгы,сабырдуулугу,принциптүүлүгү,маселенин түпкү өзөгүн терең билүүгө умтулуусу,сүйлөшүп жаткан адамды уга жана анын позициясын кабыл ала билүүсү, ошондой эле чечим кабыл алуудагы калыстыгы жана жүйөлүүлүгү менен айырмаланып турууга тийиш.

Комиссиянын төтагасы бир эле учурда мамлекеттик кызмат жана мамлекеттик кызматчылардын этикасы жөнүндөгүмыйзамдардын сакталышына контролдук жүргүзүү боюнча мамлекеттик органдын жоопту адамы болуп саналат.

(Кыргыз Республикасынын Президентинин 2002-жылдын 23-октябрындагы ПУ №288 Указынынредакциясына ылайык)

11.Этика боюнча Комиссиянын мүчөлөрү педагогикалык жамааттын мүчөлөрү тарабынан мугалимдердин ичинен шайланат.

Педагогдордун жалпы чогулушу мектепте иштеген кызматкерлердин үчтөн экисинен кем эмеси катышкан учурда чечим кабыл алууга ыйгарым укуктуу деп эсептелет.

Этика боюнча комиссиянын мүчөлөрү мектеп төраганын шайлашат.Мектептин директору жана анын окуу-тарбия иштери боюнча орун басары комиссиянын курамына кызматы боюнча киришет, бирок этика боюнча комиссиянын төрагасы боло алышпайт.Этика боюнча комиссиянын төрагасы комиссияда иштеген ишине байланыштуу этика боюнча комиссиянын тиешелүү макулдугу болмоюнча кызматынан бошотулушу мүмкүнэмес.

Этика боюнча Комиссиянын төрагасы Кыргыз Республикасынын Президентинин 2000-жылдын 25-июлдагы №191 Кыргыз Республикасынын мамлекеттик кызматын камсызкылуу жана уюштуруунун негизги маселелери жөнүндөгүуказы менен бекитилген. Кыргыз Республикасында мамлекеттик кызматчыларды аттестациядан өткөрүү тартиби жөнүндөгү жобого ылайык түзүлгөн мамлекеттик органдын аттестациялык-конкурстук комиссиянын мүчөсү болуп эсептелет.

13.Этика боюнча боюнча Комиссиянын жыйналышы,эгерде ага анын мүчөлөрүнүн жарымынан көбү катышса,ыйгарым укуктуу деп эсептелет.

Этика боюнча Комиссиянынчечимдери жыйналышка катышкан мүчөлөлүнүн добуштарынын көпчүлүгү менен жашыруун же ачык добуш берүү аркылуу кабыл алынат.

Добуштар бирдей болуп калган учурда кайталап добуш берүү өткөрүлөт. Ачык добуштарды берүүдө этика боюнча комиссиянын добуштары бирдей болуп калган учурда төраганын пикири чечүүчү болуп эсептелет.

Этика боюнча комиссиянын жыйналыштарында протокол жазылат,аны комиссиянын мүчөлөрүнүн ичинен шайлануучу катчы алып барат.

14. Мамлекеттик органдын этика боюнча комиссиясы төмөнкүлөргө укуктуу;

-териштирүү жүргүзүлүп жаткан мамлекеттик кызматчыдан анын тартиптик жосун жасашынын кырдаалы жөнүндө түшүнүк кат жазып берүүнү талап кылууга;

-мамлекеттик кызматчы тарабынан жасалган тартип бузуунун кырдаалын обьективдүү,толук жана ар тараптан багытталган иш-аракеттерди аткарууга;

-мамлекеттик органдын жетекчисине этика маселелери боюнча жана мамлекеттик кызматчыларга карата тийиштүү чара көрүү жөнүндө сунуштарды берүүгө;

15.Этика боюнча комиссия мектеп директору менен бирдикте мамлекеттик кызматчылардын адептүүлүк дөөлөттөрүн калыптандыруу, кызмат адамдарынын жана мамлекеттик кызматчылардын коррупция фактылардын алдын алуу боюнча максаттуу иш алып барат.

Этика боюнча комиссия мамлекеттик кызматчынын кесиптик этикасынын кодексинин бузулушун токтотууга тийиш.

Этика боюнча жобо этика боюнча комиссиянын мүчөлөрүнүн бири тарабынан бузулган учурда,териштирүү жүргүзүлүп жаткан учурда ал кызматтык комиссиянын курамынан чыгарылат.

16. Өз жыйналыштарында комиссиянын мүчөлөрү педагогикалык кызматчылар тарабынан этика боюнча жобонун сакталышынын маселелерин карашат.

Мамлекеттик кызматчылардын тартиптик жоопкерчилиги,кызматтык териштирүү.

17.Педагогикалык кызматчы Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына тартип ,администрациялык,материалдык жана кылмыш жоопкерчилигин тартат.

Тартип жоопкерчилиги Жободо каралган мамлекеттик кызматчыга кызматтык жосундары үчүн салынган тартиптик жаза чаралары аркылуу түшүнүлөт.

18.Мамлекеттик кызматчылардын мамлекеттик кызмат өтөшү менен байланыштуу белгиленген милдеттерди жана чектөөлөрдү бузушу кызматтык жосун деп таанылат.

19.Кызматтык жосун жасаган фактысы аныкталганда жана ырасталганда педагогикалык кызматчы эгерде анын аракеттеринде кылмыштын белгилери камтылбаса, ушул Жобо менен тартип жоопкерчилигин тартат.

20.Кызматтык териштирүү мамлекеттик органдын жетекчиси тарабынан өз алдынча жана этика боюнча комитеттин сунушу боюнча төмөнкү учурларда дайындалат.

-педагогикалык кызматчы өзүнүн кызматтык милдеттерин аткарбагандыгынынан же талаптагыдай эмес аткарган факты аныкталганда;

-мамлекеттик кызмат жөнүндөгү кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 14-статьясында белгиленген чектөөлөрдү сактабаганда ;

-кесиптик этика кодексин бузганда.

21.Дайындалган кызматтык териштирүү аяктагандан кийин этика боюнча комиссия бардык жагдайды баамдап кетет.Жүргүзүлгөн кызматтык териштирүү жөнүндө маалымкат жазат жана аны кызматтык териштирүү материалдары менен бирге чечим кабыл алуу үчүн мектептин директоруна сунуш кылат.

22.Кызматтык териштирүү жөнүндө маалымкатта төмөнкү маалыматтар камтылууга тийиш:

-кызматтык териштирүү качан,кайда,ким тарабынан жана кимге карата жүргүзүлгөнү:

-кызматтык териштирүү дайындоого эмне негиз болгону:

Педагогикалык кызматчы жогоруда көрсөтүлгөн ишин эскертүү алгандан кийин да улантылышы ага тартип жазасын берүүгө алып келет.

23.Буйрукта кызматтык териштирүү менен аныкталган тартип салууга негиз болгон жагдай көрсөтүлөт.

Тартип жазасын берүү процесси

24.Педагогикалык кызматчы тарабынан кызматтык милдеттерин аткарбагандыгы, мамлекеттик кызматчынын жүрүш –туруш жана этикалык эрежелерди бузушунун жагдайлары табылган учурда мектептин директору ушул Жободо көрсөтүлгөн аракеттер жасалгандан кийин тартип жазасын козгоо жөнүндө буйрук чыгарылат.

25.Мектеп директору тарабынан тартип жазасы төмөнкү учурларда токтотулат;

-мамлекеттик кызматчынын жосун жасагандыгынын фактысы ырасталбаганда;

-ушул Жобо менен белгиленген тартип жоопкерчилигине тартуу мөөнөтү бүткөндө;

-эгерде жасалган жосунда кылмыштын белгилери байкалбаса.

26.Эгерде мамлекеттик кызматчыга бир жыл ичинде башка тартип жазасы колдонулбаса шыдыр эле жоюлат.Тартип жазасы колдонулган мезгилдин ичинде кызматкерге карата сыйлоо колдонулбайт.

27.Педагогикалык кызматчынын тартип жазасы директордун өтүнүчү боюнча,мөөнөтүнөн мурда алынышы мүмкүн .Тартип жазасын мөөнөтүнөн мурда алып салуу жөнүндө тийиштүү чечим чыгарылат.